

Stabat Mater Dolorosa – sekwencja

Jedna z najpopularniejszych melodii chorałowych

Sekwencja *Stabat mater dolorosa* (Stała Matka boleściwa) jest dobrze znana każdemu melomanowi. Przebojami muzyki późnego baroku są opracowania tego tekstu autorstwa [Antonia Vivaldiego](#) i Giovanniego Battisty Pergolesiego. W pełni zasłużonym uznaniem cieszy się *Stabat mater* [Karola Szymanowskiego](#), skomponowane do polskiego przekładu sekwencji. Poruszająca wizji Matki Boskiej stojącej pod krzyżem i opłakującej śmierć swojego syna Jezusa, inspirowała i nadal inspiruje wielu kompozytorów. Warto pamiętać, że jej historia – podobnie jak wielu innych zjawisk muzycznych – sięga średniowiecza, kiedy to w kościołach śpiewano pierwotną, chorałową wersję sekwencji.

Historia *Stabat mater* zaczyna się w XIII wieku. Jak to zdarza się często w przypadku [chorału gregoriańskiego](#), nie jest jasne, kto stworzył ten utwór. Kiedyś zakładano, że jego autorem jest franciszkanin Jacopone da Todi, potem powstanie *Stabat mater* powiązano z postacią św. Bonawentury, a teraz uznaje się, że jest to dzieło anonimowego twórcy. Jeszcze trudniej orzec, czy ów tajemniczy Anonim był tylko autorem tekstu, czy może skomponował również melodię. Niezależnie od tych piętrzących się zagadek, których zapewne nigdy nie uda się rozwiązać, sekwencja *Stabat mater* należy do najpopularniejszych melodii chorałowych. W drugiej połowie XVI wieku Sobór Trydencki – w trosce o czystość liturgii – zakazał śpiewania jej w kościołach. Jednakże pamięć o niej nie zanikła: w 1727 roku papież Benedykt XIII uchylił ten zakaz, dzięki czemu tę prostą i przejmującą melodię można jeszcze dzisiaj usłyszeć w kościołach.

dr Paweł Gancarczyk

Fot. James Walsh, [Flickr](#), CC BY-NC